

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2026

(skrajne daty)

Rok akademicki 2023/2024

Dr hab. Arkadiusz Luboń:**1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE**

Nazwa przedmiotu	Wykład monograficzny: Kontrola komunikacji – cenzura w literaturze i kulturze
Kod przedmiotu*	IC4/31
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa UR
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Teorii i Antropologii Literatury
Kierunek studiów	Filologia polska
Poziom studiów	I stopnia
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	I (sem. 2)
Rodzaj przedmiotu	Przedmiot do wyboru
Język wykładowy	Polski
Koordynator	Dr hab. Arkadiusz Luboń
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Prof. dr hab. Stanisław Ułasz, Prof. dr hab. Jolanta Pasterska, dr Wojciech Birek, dr hab. Arkadiusz Luboń

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
2	15	-	-	-	-	-	-	-	1

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): zaliczenie bez oceny**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Student powinien posiadać średniozaawansowaną wiedzę z zakresu wiedzy o kulturze i literaturze, uzyskaną w trakcie dotychczasowego kształcenia filologicznego

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Zapoznanie z najważniejszymi metodami kontroli komunikacji w dyskursie publicznym i literackim
C ₂	Przedstawienie historii idei kontroli komunikacji w obu jej najważniejszych formach: cenzury i mecenatu
C ₃	Omówienie najważniejszych lub najciekawszych przypadków cenzurowania różnych tekstów kultury dawnej i współczesnej (m. in. literatura, film, malarstwo i grafika, reklama, multimedia)

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	Absolwent ma fundamentalną wiedzę o relacjach dyscyplin w ramach kierunku studiów z innymi dziedzinami, ze szczególnym uwzględnieniem nauk humanistycznych, tj. historii, historii sztuki, filozofii oraz innych kierunków filologicznych i nauko społecznych	K_W09
EK_02	Absolwent jest zorientowany w trendach współczesnego życia kulturalnego odnoszących się do różnych wytworów kultury narodowej	K_W11
EK_03	Absolwent potrafi krytycznie analizować źródłowe teksty literackie oraz akademickie rozprawy literaturoznawcze oraz interpretować wytwory kultury z wykorzystaniem typowych procedur badawczych w celu określenia ich sensów, oddziaływania społecznego pozycji i rangi w procesie historyczno-kulturowym	K_U06
EK_04	Absolwent potrafi precyzyjnie, logicznie i z zachowaniem poprawności językowej wyrażać swoje opinie i formułować wnioski w języku polskim oraz umie przedstawić argumenty na rzecz własnych poglądów, jak i poglądów innych autorów	K_U07 K_K01

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Temat wykładu monograficznego: *Kontrola komunikacji – cenzura w literaturze i kulturze*

Treści merytoryczne
Podstawowe pojęcia, ich rodowód i ewolucja: cenzura, cenzura prewencyjna a cenzura represyjna, mecenat, dyskurs. Wolność słowa a odpowiedzialność za słowo.
Idea oraz podstawowe prawne uwarunkowania kontroli komunikacji dawniej i dziś.
Archaiczne modele kontroli komunikacji: tabu.
Historia i ewolucja cenzury w Europie od czasów antycznych, przez średniowieczną cenzurę

kościelną do cenzury nowożytnej.
Cenzura w XX i XXI wieku w Europie i Ameryce (na przykładzie przypadków PRL i USA). <i>Hate speech</i> a <i>compelled speech</i> . Poprawność polityczna.
Przyczyny stosowania cenzury: polityczne, obyczajowe, religijne oraz społeczne. Historia cenzury wybranych tekstów literackich na przestrzeni dziejów.
Poziomy cenzury: instytucjonalna, odredakcyjna i autocenzura a mechanizmy selekcji tekstów stosowane przez odbiorców.
Techniki omijania cenzury instytucjonalnej w historii literatury i mediów.
Cenzura w kinie, telewizji i internecie.
Mecenat jako metoda kontroli komunikacji. Historia mecenatu w kulturze europejskiej.
Propaganda jako kombinacja cenzury i mecenatu. Techniki i metody propagandowe na przykładzie wybranych tekstów kultury europejskiej i amerykańskiej.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
-

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład z prezentacją multimedialną

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
EK_01	obserwacja w trakcie zajęć	W
EK_02	obserwacja w trakcie zajęć, praca własna studenta	W
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć, praca własna studenta	W
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć	W

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Przygotowanie do zajęć i aktywność w ich trakcie: uczestnictwo w dyskusjach, formułowanie tez, argumentacja opinii.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
------------------	--

Godziny z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego: udział w konsultacjach	2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta	8
SUMA GODZIN	25
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	1

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	-
zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Fuld, W. *Krótką historia księzek zakazanych*, Warszawa 2014.

Paszyk, B. *Księżki zakazane. Literatura i kontrowersje*, Bielsko-Biała 2009.

Literatura uzupełniająca:

Baczewski, S. (i in.) *Umysły zniewolone, literatura pod presją*, Warszawa 2009.

Bafia, J. *Prawo o cenzurze*, Warszawa 1983.

Bagiński, K. *Cenzura w Polsce*, Warszawa 1981.

Buchwald-Pelcowa, P. *Cenzura w dawnej Polsce: między prasą drukarską a stołem*, Warszawa 1997.

Budrowska, K. *Zatrzymane przez cenzurę: inedita z połowy wieku XX*, Warszawa 2013.

Czaplińska, J. (red.) *Kultura bez cenzury (?)*, Opole 2010.

Degen, D., Żynda, M. (red.) *Nie po myśli władzy: studia nad cenzurą i zakresem wolności słowa na ziemiach polskich od wieku XIX do czasów współczesnych*, Toruń 2012.

Freud, S. *Totem i tabu*, Warszawa 1993.

Gzella, G. (red.) *„Nie należy dopuszczać do publikacji”. Cenzura w PRL*, Toruń 2013.

Kamińska-Chełminiak, K. *Cenzura w PRL: analiza zjawiska*, Warszawa 2017.

Karolides, J. (i in.) *100 zakazanych księzek: historia cenzury dzieł literatury*

światowej, Warszawa 2004.

Kostecki, J. i in. (red.) *Piśmiennictwo - systemy kontroli - obiegi alternatywne*, t. 1 i 2, Warszawa 1992.

Luboń, A. *American Horror Revisited: Ideology, Censorship and Propaganda of the People's Republic of Poland and Polish Translations of Howard Phillips Lovecraft's Prose* [w:] Barciński, Ł. (ed.) *National Identity in Literary Translation*, Berlin 2019.

Maksimiuk, A. *Prohibita. Setka ksiąg zakazanych i pięćdziesiąt powodów ku temu*, Warszawa 1993.

Messori, V. *Czarne karty Kościoła*, Katowice 1998.

Mill, J. S. *Pisma o wolności i szczęściu*, Warszawa 2017.

Misiak, A. *Kinematograf kontrolowany: cenzura filmowa w kraju socjalistycznym i demokratycznym (PRL i USA)*, Kraków 2006.

Młynarska-Sobocińska, A. *Wolność informacji w prasie*, Toruń 2003.

Pawlicki, A. *Kompletna szarość. Cenzura w latach 1965-1972. Instytucja i ludzie*, Warszawa 2001.

Romek, Z. (red.) *Cenzuro wróć? Mechanizmy ograniczania wolności słowa w Polsce po 1990 roku*, Pułtusk 2018.

Skorupa, E. *Przeskoczyć tę studnię strachu. Autor i dzieło a cenzura PRL*, Kraków 2010.

Sova, D. B. *125 zakazanych filmów. Historia cenzury w kinie*, Warszawa 2006.

Strzyżewski, T. *Matrix czy Prawda Selektywna? Antycenzorskie retrospekcje*, Wrocław 2006.

Strzyżewski, T. *Wielka księga cenzury PRL w dokumentach*, Warszawa 2015.

Torański, B. *Knebel. Cenzura w PRL-u*, Warszawa 2016.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2026
(skrajne daty)
Rok akad. 2023/2024

Prof. dr hab. Jolanta Pasterska:

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu/ modułu	Wykład monograficzny: <i>Literatura kobieca i krytyka feministyczna</i>
Kod przedmiotu/ modułu*	IC4/31
Wydział (nazwa jednostki prowadzącej kierunek)	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Teorii i Antropologii Literatury
Kierunek studiów	Filologia polska
Poziom kształcenia	I stopień
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr studiów	I rok, semestr II
Rodzaj przedmiotu	Wykład /przedmiot do wyboru
Język wykładowy	polski
Koordynator	prof. dr hab. Jolanta Pasterska
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	prof. dr hab. Jolanta Pasterska ; dr hab. Arkadiusz Luboń

* - zgodnie z ustaleniami na Wydziale

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
	15								1

1.2. SPOSÓB REALIZACJI ZAJĘĆ

X ZAJĘCIA W FORMIE TRADYCYJNEJ

ZAJĘCIA REALIZOWANE Z WYKORZYSTANIEM METOD I TECHNIK KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

1.3 FORMA ZALICZENIA PRZEDMIOTU (Z TOKU) (EGZAMIN, ZALICZENIE Z OCENĄ, ZALICZENIE BEZ OCENY)
ZALICZENIE BEZ OCENY

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

PODSTAWOWE ROZEZNANIE W POLSKIEJ LITERATURZE WSPÓŁCZESNEJ.
--

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Poznanie miejsca literatury kobiecej i krytyki feministycznej wśród innych nauk humanistycznych i dorobku literackiego.
C ₂	Poznanie wyznaczników interpretacji literatury kobiecej oraz specyfiki interpretacji feministycznej.
C ₃	Nabycie umiejętności analizy i interpretacji dzieła literackiego, ze szczególnym uwzględnieniem narzędzi krytyki feministycznej.
C ₄	Wykształcenie kompetencji społecznych służących zwiększeniu wrażliwości na różne możliwości interpretowania świata, wykształcenie nawyku tolerancji.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (EFEKT UCZENIA SIĘ)	TREŚĆ EFEKTU UCZENIA SIĘ ZDEFINIOWANEGO DLA PRZEDMIOTU	ODNIESIENIE DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH
EK_01	ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu filologii polskiej w relacji do innych nauk humanistycznych oraz o specyfice przedmiotowej i metodologicznej w obrębie właściwej specjalności;	K_W01
EK_01	ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla danej specjalności: nowe zjawiska w języku polskim, w literaturze i kulturze polskiej oraz językoznawstwie polskim i ogólnym;	K_W05
EK_02	POTRAFI WYSZUKIWAĆ, ANALIZOWAĆ, OCENIAĆ, SELEKCYJNOWAĆ I UŻYTKOWAĆ INFORMACJE ZWIĄZANE Z DZIEDZINAMI NAUKOWYMI W OBRĘBIE STUDIOWANEJ SPECJALNOŚCI;	K_U01
EK_03	potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla dziedzin	K_U05

	językoznawstwa, literaturoznawstwa, nauki o kulturze i religii w typowych sytuacjach profesjonalnych	
EK_04	krytycznie ocenia posiadaną wiedzę i odbierane treści; uznaje znaczenie wiedzy z zakresu studiowanych dyscyplin w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięganie opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów	K_Ko1

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
1. Literatura kobieca – ustalenia terminologiczne, wyznaczniki, przedstawicielki. Wokół badań nad polskim pisarstwem kobiet – rekonesans. Gatunki i główne tematy.
2. Tradycja i nowoczesność. Liryka kobieca.
3. Powieść kobieca przełomu wieku XXI i XXI. Polskie Bridget Jones (np. Michalak, Kalicińska, Gutowska-Adamczyk, Grochola, Ficner-Ogonowska).
4. Analiza wybranych utworów. Literatura kobieca – deprecjonująca łątka czy nobilitacja? Próba diagnozy.
5. W walce o podmiotowość. Literatura kobieca a feminizm. Ustalenia terminologiczne, zarys historii i teorii.
6. Problematyka i tematyka: Wobec historii. (np. Olgi Tokarczuk porządkowanie świata. Anna Janko i jej historia Zagłady).
7. Filozofia codzienności.
8. Odczuwanie kobiecości, cielesność – dyskursy erotyczne, doświadczanie intymności.
9. Macierzyństwo, choroby ciała i duszy, śmierć – przełamywanie tabu.
10. Kobieta osaczona czyli antyutopia feministyczna? – dyskusja.

3.4 METODY DYDAKTYCZNE

ANALIZA TEKSTÓW Z DYSKUSJĄ, PRACA W GRUPACH.

WYKŁAD PROBLEMOWY, WYKŁAD Z PREZENTACJĄ MULTIMEDIALNĄ.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

SYMBOL EFEKTU	METODY OCENY EFEKTÓW UCZENIA SIĘ (NP.: KOLOKWIVUM, EGZAMIN USTNY, EGZAMIN PISEMNY,	FORMA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH
---------------	---	------------------------------

	PROJEKT, SPRAWOZDANIE, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ)	(W, ĆW, ...)
K_W01	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ, DYSKUSJA	W.
K_W05	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ, DYSKUSJA	W.
K_U01	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ, DYSKUSJA	W.
K_U05	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ, DYSKUSJA	W.
K_K01	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ.	W.

4.2 WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU (KRYTERIA OCENIANIA)

OBECNOŚĆ NA ZAJĘCIACH (DOPUSZCZALNA JEDNA ABSENCJA) UDZIAŁ W DYSKUSJI, PRZYGOTOWANIE DO ZAJĘĆ.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	10
SUMA GODZIN	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	1

* NALEŻY UWZGLĘDNIĆ, ŻE 1 PKT ECTS ODPOWIADA 25-30 GODZIN CAŁKOWITEGO NAKŁADU PRACY STUDENTA.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/MODUŁU

WYMIAR GODZINOWY	NIE DOTYCZY
ZASADY I FORMY ODBYWANIA PRAKTYK	NIE DOTYCZY

7. LITERATURA

<p>LITERATURA PODSTAWOWA (WYBORU DOKONUJE INDYWIDUALNIE PROWADZĄCY):</p> <p>ANNA BOJARSKA, <i>CZEGO NAUCZYŁ MNIE AUGUST</i>, WARSZAWA 1995.</p> <p>ANNA NASIŁOWSKA, <i>DOMINO. TRAKTAT O NARODZINACH</i>, WARSZAWA 1995.</p> <p>ANNA ŚWIRSZCZYŃSKA WYBÓR WIERSZY Z TOMÓW <i>JESTEM BABA</i> (1972), <i>CIERPIENIE I RADOŚĆ</i> (1985); NP. W ZBIORZE: <i>RADOŚĆ I CIERPIENIE</i>, KRAKÓW 1993.</p>

ELAINE SHOWALTER, *KRYTYKA FEMINISTYCZNA NA BEZDROŻACH*, „TEKSTY DRUGIE” 1993 NR 4-5-6 S.115-146.

ELAINE SHOWALTER, *KRYTYKA FEMINISTYCZNA NA BEZDROŻACH*, „TEKSTY DRUGIE” 1993 NR 4-5-6, S.115-146.

GRAŻYNA BORKOWSKA, *METAFORA DROŻDŻY. CO TO JEST LITERATURA/POEZJA KOBIECA*, „TEKSTY DRUGIE” 1995 NR 3-4, S. 31-44.

HELENE CIXOUS, *ŚMIECH MEDUZY*, „TEKSTY DRUGIE” 1993 NR 4-5-6, 147-166.

IZABELA FILIPIAK, *WŁASNY POKÓJ, WŁASNA TWÓRCZOŚĆ*, (W:): V. WOOLF, *WŁASNY POKÓJ... OP. CIT.*

JOLANTA BRACH-CZAINA, *SZCZELINY ISTNIENIA*, (TU: ROZDZIAŁ *KRZĄTACTWO*), WARSZAWA 1992.

KATARZYNA MAJBRODA, *FEMINISTYCZNA KRYTYKA LITERATURY W POLSCE PO 1989 ROKU. TEKST, DYSKURS, POZNANIE Z ODMIENNEJ PERSPEKTYWY*, KRAKÓW 2012 9 (TU: CZĘŚĆ II, ROZDZIAŁ I, II, III).

KOBIETY. ROZMOWA ELAINE BOUQUEY Z JULIĄ KRISTEVA, „TEKSTY DRUGIE” 1995 NR 3-4, S.275-282. 3.

KRYSTYNA KŁOSIŃSKA, *FEMINISTYCZNA KRYTYKA LITERACKA*, KATOWICE 2010, (TU ROZDZIAŁY: II, VII, XVII).

MARGARET ATWOOD, *OPOWIEŚĆ PODRĘCZNEJ*, WARSZAWA 1992 LUB *TESTAMENTY* WARSZAWA 2020.

MILENA RYBAK, *WSPÓŁCZESNA POLSKA PROZA KOBIECA*, 2013 [HTTPS://PREZI.COM/FBUQ7S8CEJ1N/PREZENTACJA/](https://prezi.com/fBUQ7S8CEJ1N/prezentacja/)

NICOLE MÜLLER, *BO TO JEST W MIŁOŚCI NAJSTRASZNIEJSZE*, WARSZAWA 1996.

JEANETTE WINTERSON, *NIE TYLKO POMARAŃCZE*, POZNAŃ 1997.

Nancy Miller, *Arachnologie: kobieta, tekst i krytyka* [w:] *Teorie literatury XX wieku. Antologia*, red. A. Burzyńska, M. P. Markowski, Kraków 2006.

OLGA TOKARCZUK, *PRAWIEK I INNE CZASY*, KRAKÓW 1996.

POLSKIE PISARSTWO KOBIET XX WIEKU: PROCESY I GATUNKI, SYTUACJE I TEMATY, RED. E. KRASKOWSKA, B. KANIEWSKA, POZNAŃ 2015 (TU: *WSTĘP I ROZDZIAŁ I*).

Teorie wywrotowe. Antologia przekładów, red. A. Gajewska, Poznań 2012 (tu: *Kobietyzm*)

VIRGINIA WOOLF, *WŁASNY POKÓJ*, WARSZAWA 1997.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA (DO UZGODNIENIA ZE STUDENTAMI):

- Agnieszka Graff, *Matka Feministka*, Warszawa. 2014.
- Agnieszka Graff, *Przegapiłyśmy matki* (wywiad z Moniką Tutak-Goll), „Wysokie Obcasy”, 2014 nr 18, s. 11–14.
- Agnieszka Necka, *Cielesne o(d)stony. Dyskursy erotyczne w polskiej prozie po 1989 roku*, Katowice 2011, s. 21- 772.
- Agnieszka Nęcka, *Granice przyzwoitości. Doświadczenie intymności w polskiej prozie najnowszej*, Katowice 2006, s.19-41.
- Anna Ficner-Ogonowska, *Czas pokaże*, Kraków 2015.
- Anna Janko, *Mała Zagłada*, Kraków 2015.
- Elisabeth Badinter, *Konflikt: kobieta i matka*, przeł. Jedliński J., Warszawa 2010.
- Elfriede Jelinek, *Pianistka* przeł. Ryszard Turczyn, Warszawa, 2004.
- Ernest Jong, *Artystka jako gospodyni domowa*, przeł. B. Kopeć-Umiastowska, „OŚKa. Pismo Ośrodka Informacji Środowisk Kobięcych”, 1999 nr 1.
- Ewa Kraskowska, *Kilka uwag na temat powieści kobiecej. W: Ciało i tekst. Feminizm w literaturoznawstwie. Antologia szkiców*, red. A. Nasiłowska, Warszawa 2001.
- Ewa Szybowicz, *Wstyd czy duma? Niechciana ciąża i aborcja w peerelowskich i współczesnych powieściach dla dziewcząt*, „Teksty Drugie” 2016 nr 4.
- Grażyna Plebanek, *Dziewczyny z Portofino*, Warszawa 2005.
- Izabela Filipiak, *Alma*, Kraków 2003.
- Izabela Filipiak, *Literatura menstrualna*, „OŚKa. Pismo Ośrodka Informacji Środowisk Kobięcych” 1999 nr 1.
- Justyna Bargileska, *Obsoletki*, Wołowiec 2010.
- Katarzyna Grochola, *Przeznaczeni*, Kraków 2016.
- Katarzyna Michalak, *Zemsta*, Wydawnictwo Znak Literanova 2016.

Małgorzata Gutkowska-Adamczyk, *Fortuna i namiętności. Klątwa*,
Wydawnictwo Nasza Księgarnia 2013.

Małgorzata Kalicińska, *Dom nad rozlewiskiem*, Poznań 2006.

Martyna Bunda, *Polka, nie matka*, „Polityka on line” , 2016,
www.polityka.pl/tygodnikpolityka/spoleczenstwo/1533275,1,moda-na-nieposiadanie-dzieci-polki-w-czolowce.read.

Sylwia Chutnik, *Dzidzia*, Warszawa 2009.

Zyta Rudzka, *Białe klisze*, Wydawnictwo Świat Literacki 1997.

Komiks:

Jerzy Szyszłak, Joanna Karpowicz, *Kwaśne jabłko*, wyd. TimofComics,
2017.

Magdalena Lankosz, Joanna Karpowicz, *Anastazja*, t. 1, wyd. Kultura
Gniewu, 2017.

Filmografia:

David Fincher, *Zaginiona dziewczyna*, serial HBO, 2014

Martin Noxon, *Ostre przedmioty*, serial HBO, 2018.

SeverioConstanzo *Genialna przyjaciółka* (na podstawie powieści E.
Ferrante, serial HBO, 2018.

AKCEPTACJA KIEROWNIKA JEDNOSTKI LUB OSOBY UPOWAŻNIONEJ